

Γέροντας Γερμανός Σταυροβουνιώτης (1906-1982)

Ἡγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Μαυροβουνίου, Ἀρχιμανδρίτη Συμεῶν

Τούτη ἡ κηδεῖα πού κάναμε σήμερα τοῦ ἡγουμένου στό Σταυροβούνι δέν ἦταν σάν τις ἄλλες πού κάνουμε στόν κόσμο. Ἦταν ἀπό κεῖνες τις φορές ποῦρχεσαι κατάντικρου μέ τόν θάνατο κι ὁ θάνατος σοῦ μιᾶ γιά ζωή, ἀπό τις φορές πού στή διάρκεια μιᾶς κηδεῖας νοιώθεις ἕνα εἶδος μεγαλοπρέπειας καί ὁμορφιάς μέσα στόν θάνατο. Ἔτσι ὁμορφο καί μεγαλόπρεπο ἦτανε σήμερα τὸ πρόσωπο τοῦ νεκροῦ ἡγούμενου. Ὁ γέρον ἡγούμενος Γερμανός ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὴν ἐργασία του, τὸ ψέκασμα τῶν δέντρων, παρεξέκλινε μέ τὸ τρακτέρ πού ὀδηγοῦσε κι ἔπεσε σὲ χαράδρα στό βουνό.

Τὸν ἀνακαλύψανε τὴν ἄλλη μέρα νεκρὸ ἔχοντας σταυρωμένα τὰ χέρια καί τὰ πόδια.

Χαρακτηριστικὸ τοῦ μακαριστοῦ γέροντα ἦταν ἡ πολλὴ ἐργατικότητά του. Δούλευε ἀσταμάτητα. Ἦταν πράγμα σπάνιο νὰ τὸν συναντήσεις στό Μοναστήρι. Πάντα ἀπουσίαζε στὰ χωράφια. Ὅπως εἶχε ἔρθει ἀπὸ τὰ χωράφια τοῦ χωριοῦ του πρὶν πολλὰ χρόνια στό Μοναστήρι, ἔτσι καί παρέμεινε. Ἀγαποῦσε τὴ γῆ, τὸν τραβοῦσε τὸ χῶμα. Ἦταν ὁ φυσικὸς ἄνθρωπος πού δέν ἔμαθε τὸν Θεὸ σάν καλὲς ιδέες. Τὸν Θεὸ τὸν ἔβρισκε μέσα ἀπὸ τὴν πράξη τῆς ζωῆς καί τῆς λατρείας μέσα ἀπὸ τὸ κομποσχοῖνι καί τὴ γονυκλισία, τὸ μεσονυκτικὸ καί τὸ ἀπόδειπνο, μέσα ἀπὸ τὴ Θεία Λειτουργία, μέσα ἀπὸ τοὺς καρποὺς καί τὰ λουλούδια τῆς κάθε εποχῆς.

Ἦταν ἀπὸ τοὺς πρωτινοὺς ἐκείνους καλόγερους, πού γράφει τὸ Γεροντικὸ, τοὺς σκληροὺς κι ἀκατέργαστους. Ὅλη, ὅμως, αὐτὴ ἡ σκληράδα στρεφόταν στόν ἑαυτὸ του ἀπὸ τοὺς ἄλλους δέν ἀπαιτοῦσε τίποτε. Δέν ζήτησε ποτὲ νὰ ἐπιβληθῆ οὔτε καί σ' αὐτοὺς τοὺς μοναχοὺς του. *«Ὅταν ἔφυγα ἀπὸ τὸ σπίτι μου 14 χρόνων κι ἦλθα στό Μοναστήρι ἐζήτησα ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ ζήσω ξένος καί περιφρονημένος στή γῆ· κι ἀκόμα νὰ πεθάνω μόνος χωρὶς παρηγοριὰν ἀνθρώπου, αὐτὸ θὰ εἶναι ἡ χαρὰ μου»* αὐτὰ ἔγραφε τελευταῖα σὲ κάποια ἐπιστολὴ του, λόγια πού σὲ γεμίζουν μέ δέος μπροστὰ στό μυστήριό τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου πού *«ξενοτρόπως»* ἔζησε καί *«ξενοτρόπως»* πέθανε.

Ὅταν ἕνας ξένος τύχαινε νὰ τὸν συναντήσῃ στό Μοναστήρι καί νὰ τὸν ρωτήσῃ ποιὸς εἶναι ὁ ἡγούμενος, αὐτὸς ἀπαντοῦσε. – Ὁ Γερμανός. Κι ὁ ξένος ποτὲ δέν ὑποψιαζόταν πὼς ὁ ταπεινὸς ἐκεῖνος καλόγερος, μέ τὰ ροζιασμένα χέρια καί τὰ σκληρὰ γένηια, ἐκεῖνος ἦταν ὁ Γερμανός.

Ἦταν νηστευτῆς, ὅσο κανεὶς στὶς μέρες μᾶς, καί πνευματικὸς μέ χαρίσματα. Ὑπῆρξε ὁ ἐξομολόγος ὀλοκλήρου, σχεδὸν, τοῦ γυναικείου μοναχισμοῦ τῆς Κύπρου, γι' αὐτὸ καί σήμερα στή θανή του ξεσηκώθηκαν ὅλα τὰ γυναικεῖα Μοναστήρια καί συρρεύσανε στό Σταυροβούνι. Κι ἦταν συγκινητικὸ τὸ θέαμα νὰ βλέπεις τόσες καλόγριες νιὲς μεσήλικες, μὰ ἰδιαίτερα γερόντισσες, πού μοιάζανε σὰ γιαγιάδες μέ

τά πολλά χρόνια στους ώμους να έρχονται κι αυτές να προπέμψουν τὸν πνευματικὸ τους πατέρα.

Στὸν περισσότερο κόσμο δὲν εἶχε γίνει ἀκόμα γνωστό, παρόλ' αὐτὰ ἤλθανε μερικοὶ ἱερεῖς, παιδιὰ φιλομόναχα, θεολόγοι καὶ δύο ηγούμενοι. Ὁ ἡγούμενος Κύκκου, ποὺ τυχαία βρέθηκε ἐκεῖ, καὶ ὁ Τροοδιτῆς ποὺ ἦταν στὴν Λευκωσία καὶ τ' ἄκουσε.

Ἔλεγε αὐτὴ ἡ σύναξη τῶν ἀνθρώπων ἡγουμένων, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν θύμιζε κάτι τοιογραφίες ποὺ παριστάνουσε τὴν κοίμησι τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου. Ἔλεγε αὐτὸ ἀπόρητα καὶ ἀληθινά. *«Θεαρχίω νεύματι, τὸ ἀκραιφνέστατον σῶμα προπέμψουσι».*

Τὸ σκηνώμα τοῦ νεκροῦ ἦταν ἀκόμα στὴ Λάρνακα γιὰ διάγνωσι ἰατρική. Δειλίνωσε κι ἀκόμα νὰ τὸν φέρουν. Ἀρχίσαμε τὸν ἑσπερινό. Εἶπαμε λίγα στιχηρὰ καὶ ἦρθε μήνυμα νὰ ψάλλουμε σύντομα γιὰτι ἔρχονται. Στὸ Δοξαστικὸ κτύπησε ἡ καμπάνα πένθιμα καὶ τὸ ἐκκλησίασμα ἰδιαίτερα οἱ μοναχὲς ξέσπασαν σὲ λυγμούς. Ἡ ψαλμωδία δὲν ἀκουόταν πιά, ἀλλὰ ἐμεῖς συνεχίσαμε. Τὸν ἀποθέσανε σ' ἕνα τραπέζι μὲ λευκὸ τραπεζομάντηλο. Πέσανε ἀπάνω πολλὲς γυναῖκες καὶ καλόγριες καὶ τραβούσανε τὸν ἀέρα ἀπὸ τὸ πρόσωπό του, γιὰ νὰ τὸν δοῦν. Ὁ ἡγούμενος Κύκκου κι ἄλλοι πατέρες τοὺς ἔδιωχναν. Ὁ γέροντας κοιμόταν ἡσυχος. Ἦταν ἴδιο τὸ σκηνώμα τοῦ ἁγίου Νεκταρίου. Ἀφοῦ τέλειωσε ὁ ἑσπερινός, ἄρχισε ἡ νεκρώσιμη ἀκολουθία τῶν μοναχῶν. Ψάλλανε τοὺς ἀναβαθμούς τῶν ὀκτῶ ἡχῶν καὶ τὰ προσόμοια. *«Τοῖς ἐρημικοῖς ζωὴ μακαρία ἐστὶ θεϊκῶ ἔρωτι πτερουμένοις»* καὶ *«εἰς τὰ ὄρη ψυχὴ ἀρθῶμεν ὅθεν βοήθεια ἦκει»*. Μετὰ ψάλλανε τὰ εὐλογητάρια *«Οἱ τὴν ὁδὸν τὴν στενὴν βαδίσαντες τεθλιμμένοι πάντες οἱ ἐν βίῳ»* Στὸ *«Μετὰ τῶν ἁγίων ...»* ἔψαλλεν ὅλος ὁ κόσμος καὶ οἱ μοναχὲς, γέμιζε ὁ ναὸς μὲ ἦχο. Εἶδα τὰ μάτια ἐνὸς δόκιμου, ποὺ ἦταν ἀπέναντί μου, νὰ δακρῦζουν. Τώρα ποὺ οἱ δόκιμοι ἔχουν φτάσει τοὺς ὀκτῶ κι ὅλοι μιλοῦν γιὰ ξαναζωντάνεμα, ὁ γέροντας φεύγει. Οἱ μοναχὲς κλαίγανε συνέχεια. Ἡ ἀκολουθία ἦτανε μεγάλη. Ἔξω ἄρχισε νὰ σκοτεινιάζει. Μετὰ τὸ εὐαγγέλιο καὶ τὶς εὐχὲς παραλείψανε τὴν ὑπόλοιπη ἀκολουθία, γιὰτι νύκτωσε, κι ἄρχισε ὁ τελευταῖος ἀσπασμός. Ὁ χώρος ἦταν στενός, ὁ κόσμος πολὺς, ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν γέροντα μεγάλη. Σπρώχνοντας κατάφερνες νὰ πλησιάσεις καὶ νὰ προσκυνήσεις.

Τέλος σηκώθηκε τὸ ἱερὸ σκηνώμα γιὰ τὴν ἔξοδο. Εἶχε βραδυάσει. Ἡ μεγάλη καμπάνα κτυποῦσε βαρεῖα πένθιμα κι ἔπαιρνε τὸν ἦχο τῆς ἡσυχίας τῆς νύκτας. Κρατούσαμε κερὶ καὶ μερικοὶ δόκιμοι φαναράκια. Μπροστὰ ἔψαλλεν ἕνας ἱερέας τὸ *«ἅγιος ὁ Θεός»* τὸ ἐξόδιο σὲ πλ. β' κι ἡ πομπὴ ἐρχόταν. Κατέβηκε τὰ σκαλιὰ τῆς σκάλας, βγήκε ἀπὸ τὴ Μεγάλὴ πόρτα. Ἦταν ολόιδιο Μεγάλὴ Παρασκευὴ μὲ τὴν ἔξοδο τοῦ Ἐπιταφίου. Κατεβήκαμε ἕνα στενὸ δρομάκι καὶ φτάσαμε στὴν πλαγιά, σ' ἕνα μέρος ὅπου *«ἦν κῆπος καὶ μνημεῖον»*. Ἀποθέσανε κάτω τὸ φέρετρο. Κάποιος ἔτρεξε νὰ φέρει τὸ νερό. Ἐσπρώχνοντο πολλοὶ πάνω ἀπὸ τὸν νεκρό. Ἐνα κοριτσάκι ἄρρωστο τὸ σπρώχνανε οἱ δικοὶ τοῦ νὰ προσκυνήσει τὸ λείψανο κι αὐτὸ τσίριζε.

Τέλος, πήρανε τὸ σῶμα στὸ λευκὸ σεντόνι καὶ τὸ ἀποθέσανε κάτω στὸν τάφο μέσα στὰ σπλάχνα τῆς γῆς. *«Χοῦς εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει. Τὸν πηλὸν ὁ κεραμεὺς ζωοποιήσας ἐνέθηκάς μοι»*. Ὁ ἡγούμενος ἀγαποῦσε τὴ γῆ, ἦταν ὁ φυσικὸς ἄνθρωπος. Φεύγουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ μαζί μ' αὐτοὺς ἡ ἐποχὴ τους καὶ ἡ ἱστορία τους. Μιὰ ἱστορία καὶ μιὰ πνευματικότητα, ποὺ γραφόταν μὲ χῶμα, μὲ πέτρα, μὲ γῆ. Γι' αὐτὸ κι ἦτανε τόσο βέβαιη αὐτὴ ἡ πνευματικότητα, ὅσο μιὰ πέτρα ριζωμένη στὴ γῆ. Ἄν ξέρεις ν' ἀγαπᾷς τὴ γῆ, ξέρεις ν' ἀγαπᾷς καὶ τὸν ἄνθρωπο. *«Χοῦς εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει»*.